

2019 m. įvyko tam tikrų mokestinės sistemos pasikeitimų. Nuo 2019 m. sausio 1 d. pagrindiniai darbuotojo mokami mokesčiai yra šie:

- Valstybinio socialinio draudimo (VSD) įmokos: 19,5 proc.;
- Gyventojų pajamų mokestis: 20 proc. (jeigu atlyginimas neviršija 120 VDU, t.y. 136 344 eurų per metus), 27 proc. (jeigu atlyginimas viršija 120 VDU);
- Papildomas kaupimas pensijai: 2 proc. (neprivalomas).

Gyventojų pajamų mokestis (GPM). Jis yra išskaičiuojamas iš gaunamo atlyginimo, taip pat ir iš kitų, ne darbo santykiais gautų pajamų (pardavus turtą ir pan.). Dirbantiesiems pagal darbo sutartis gyventojų pajamų mokestis yra išskaičiuojamas iš darbo užmokesčio (tai daro darbdavys), tuo tarpu vykdydami individualią veiklą susimoka jį patys. Apmokestinant su darbo santykiais susijusias pajamas, taikomas 20 proc. pajamų mokesčio tarifas (27 proc. jeigu pajamos viršija 120 vidutinių darbo užmokesčių). Individualios veiklos pajamos apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčio tarifu. Ligos (įskaitant išmokamas darbdavio), motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros ir ilgalaikio darbo išmokos apmokestinamos 15 proc. tarifu. GPM turi mokėti pajamų gavę nuolatiniai Lietuvos gyventojai bei nenuolatiniai Lietuvos gyventojai, GPM mokantys nuo pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje. [Daugiau informacijos.](#)

Pelno mokestis. Jį moka įmonės nuo savo uždirbto grynojo mokestinio pelno. Pagrindinis pelno mokesčio tarifas siekia 15 proc. Mažesni tarifai taikomi mažoms įmonėms, visiškai atleidžiamos socialinės įmonės. [Daugiau informacijos.](#)

Pridėtinės vertės mokestis (PVM). PVM yra vartotojų mokamas mokestis nuo įsigytų prekių ir paslaugų. Standartinis PVM tarifas siekia 21 prc. [Daugiau informacijos.](#)

Valstybinio socialinio draudimo įmokos. Pagrindinis valstybinio socialinio draudimo sistemos tikslas - garantuoti pajamas apdraustiesiems netekus darbingumo dėl ligos, motinystės, senatvės, invalidumo (netekto darbingumo) ar kitais atvejais. Šiuos mokesčius moka tiek darbdavys, tiek ir darbuotojas. Kartu sudėjus valstybinio socialinio draudimo įmokos siekia 40 proc. atlyginimo „ant popieriaus“. VSD mokesčius turi mokėti ir besiverčiantieji individualia veikla, dirbantys su verslo liudijimais, autorinėmis sutartimis,

sportininkai, atlikėjai, šeimynų dalyviai ir kt. [Daugiau informacijos apie įmokų „Sodrai“ mokėjimą.](#)

Privalomojo sveikatos draudimo (PSD) įmokos. PSD žmonėms suteikia teisę į sveikatos draudimo paslaugas nemokamai (didžiąjai daliai paslaugų). Jei asmuo nėra draustas šiuo draudimu, jis už gydymo paslaugas turi susimokėti pats. Automatiškai draustais [privalomuoju sveikatos draudimu](#) tampa:

- Pagal darbo sutartį dirbantys asmenys;
- Nepilnamečiai;
- Pensininkai;
- Bedarbiai, registruoti darbo biržoje;
- Nėštumo, vaiko priežiūros atostogose esantys asmenys;
- Studentai;
- Socialiai remtini asmenys; kiti, specialioms grupėms priskirti, remtini asmenys;
- Globėjai, atitinkantys nustatytas sąlygas.

[Daugiau informacijos apie PSD](#)

Akcizas. Mokestis tam tikroms prekių grupėms, paprastai darančioms žalą vartotojui (pvz., tabakui, alkoholiui) ar aplinkai (pvz., degalams). [Daugiau informacijos.](#)

Gautų pajamų deklaravimas

Gautas pajamas ir sumokėtus mokesčius Lietuvoje gyvenantys asmenys privalo deklaruoti kiekvienais metais iki gegužės 1 d. už praėjusius metus (pvz.: iki 2019 m. gegužės 2 d. reikės deklaruoti pajamas už 2018 m.). Deklaruojamos ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje gautos pajamos, tačiau tik tais atvejais, kai asmuo laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju laikotarpiu, už kurį deklaruojamos pajamos:

- asmens nuolatinė (deklaruota) gyvenamoji vieta yra Lietuvoje arba
- asmens asmeninių, socialinių arba ekonominių interesų buvimo vieta mokestiniu laikotarpiu yra veikiau Lietuvoje nei užsienyje arba
- asmuo išbūva ištisai arba su pertraukomis 183 arba daugiau dienų per metus arba
- kt. Gyventojų pajamų mokesčio 4 str. numatytais atvejais.

Lietuvos valstybinė mokesčių inspekcija (VMI) kasmet pasikeičia informacija su kitų ES ir Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybių narių mokesčių inspekcijomis dėl šių deklaracijų detalizavimo.

Metinę pajamų mokesčio deklaraciją galima pateikti per [VMI elektroninio deklaravimo sistemą](#) (prisijungus per el. bankininkystę). Tačiau pajamų deklaravimas gali būti pakankamai painus procesas, todėl tai padaryti galima ir apsilankius [VMI teritoriniame padalinyje](#), padedant VMI darbuotojams.

Ar apmokestinamos užsienyje gautos pajamos?

- Jeigu ES valstybėje narėje arba užsienio valstybėje, su kuria yra sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis ([Lietuva tokių sutarčių turi 55](#)), ir ta užsienio valstybė turėjo pirmumo teisę apmokestinti tokias pajamas pajamų mokesčiu bei apmokestino, tai Lietuvoje tos pačios pajamos (išskyrus dividendus, palūkanas ir honorarus) nėra apmokestinamos dar kartą, t. y. nuo pajamų mokesčio yra atleidžiama. Dividendams, palūkanoms ir honorarams taikomas kredito metodas (t. y. iš Lietuvoje apskaičiuotos mokėtinos pajamų mokesčio sumos atskaitoma užsienio valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma tarptautinė sutartis, sumokėta pajamų mokesčio suma (bet ne didesnė nei nustatyta sutartyje), o skirtumas (jeigu apskaičiuojamas) sumokamas Lietuvoje.

- Jeigu **nuolatinio Lietuvos gyventojų** užsienyje gautos pajamos svetur pajamų mokesčiu apmokestintos nebuvo ir tokios pajamos Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nėra priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, pajamų mokestį gyventojas turi sumokėti Lietuvoje.
- Jeigu pajamos gautos iš užsienio valstybės, su kuria netaikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis ir kuri nėra ES valstybė narė, bet nėra ir valstybė, įtraukta į Tikslinių teritorijų sąrašą, gyventojas Lietuvos VMI turi pateikti dokumentą, išduotą ir patvirtintą tos šalies mokesčių inspekcijos, liudijantį apie mokesčių sumokėjimą (tuomet Lietuvoje gali būti naikinamas dvigubas pajamų apmokestinimas), Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 37 straipsnyje nustatyta tvarka.

„Sveiki, norėčiau pasiteirauti dėl pajamų apmokestinimo: Jungtinėje Karalystėje gaunamas mokestis už būsto nuomą, tačiau asmens nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvoje. Kaip šias pajamas reikėtų deklaruoti Lietuvoje?“

Deklaruojant užsienyje gaunamas pajamas svarbiausias momentas yra tai, ar šios pajamos yra apmokestintos užsienyje (Jūsų atveju – Jungtinėje Karalystėje). Jeigu taip, pildant mokesčių deklaraciją Jums reikėtų pildyti priedą N ir pridėti dokumentus, įrodančius, kad pajamos buvo apmokestintos. Jeigu gaunamos pajamos JK apmokestintos nebuvo, jos bus apmokestintos Lietuvoje. Tokiu atveju, pildant deklaraciją reikia pildyti priedą P (apmokestinamosios pajamos).

[Informacinis leidinys apie nenuolatinį Lietuvos gyventojų pajamų apmokestinimą](#)

[Informacinis leidinys apie nuolatinį Lietuvos gyventojų pajamų apmokestinimą](#)

Dirbau užsienyje, ar galiu susigrąžinti dalį sumokėtų mokesčių?

Kitose valstybėse dirbusių Lietuvos gyventojų permokėti mokesčiai gali būti gražinami toje valstybėje, kurioje jie buvo sumokėti arba išskaičiuoti. Mokesčių permoka iš užsienio valstybės biudžeto susigrąžinama užpildžius gyventojų pajamų deklaraciją. Šis prašymas teikiamas mokesčių inspekcijai, kurioje mokestis buvo mokėtas. Mokesčių permoka susidaro dėl įvairių priežasčių, kiekvienoje valstybėje skirtingų, – valstybė skatina asmenis mokytis, imti paskolas, pirkti automobilius, atsižvelgia į socialinį statusą, neapmokestinamų pajamų dydį, dirbtą laiką ir kt.

- Nesvarbu, kiek laiko ir kokioje užsienio šalyje dirbote – **net jeigu dirbote vos kelias savaites, tiek ES, tiek ne ES šalyje, tačiau už tą laikotarpį mokėjote mokesčius, galite kreiptis dėl mokesčių permokos gražinimo iš užsienio.**
- Kreipimasis dėl mokesčių permokos gražinimo yra visiškai legalus ir **neturi jokios įtakos Jūsų darbo sutarčiai ar sąlygoms.**
- Permokos gražinimas nesusijęs su Jūsų darbdaviu ir niekaip nepaveiks Jūsų darbo santykių, nes **pinigai gražinami ne iš darbdavio, o iš mokesčių inspekcijos sąskaitos.**
- Net ir susigrąžinus dalį ar visus mokėtus mokesčius, pavyzdžiui, iš Didžiosios Britanijos, Lietuvos piliečiams Lietuvoje nereikia nieko mokėti.

Deklaraciją kartu su prašymu gražinti permoką galite teikti patys, tačiau mokesčių deklaravimas yra gana painus procesas, reikia ir labai gerai išmanyti užsienio šalies kalbą, ir bent minimaliai suprasti mokestinę sistemą. Lietuvoje veikia apie **dvidešimt įmonių, kurios padeda teikti deklaracijas**, prašymus bei šias mokesčių permokas susigrąžinti lengviau bei greičiau, nei tai darant savarankiškai. Jų įkainiai svyruoja **apie 60 Eur**. Mokesčių susigrąžinimo procesas vidutiniškai trunka 2–3 mėnesius.

Šaltinis: Lietuvos valstybinė mokesčių inspekcija (VMI), Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos laisvosios rinkos institutas (LLRI) ir „Sodra“.

© 2018.
Renkuosi Lietuvą